

ק"פ 18073/11/15 - אלי לביא נגד ברוך אנגלנדר, יהונתן אנגלרד

בית משפט השלום בפתח תקווה

ק"פ 18073-11-15 אנגלנדר נ' לביא
ק"פ 11095-02-17 שם תיק ללא שמות חסויים
תיק חיצוני: נייר

מספר בקשה: 37

בפני
מבקש
נגד
משיבים
כבוד השופט דרור קלייטמן
אלי לביא
ברוך אנגלנדר
יהונתן אנגלרד

החלטה

רקע

1. נגד הנאשם הוגשו 2 קובלנות פליליות, האחת על ידי הקובל 1 שייחסה לו ביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, היזק בזדון ואיומים. והשנייה על ידי הקובל 2 שייחסה לו ביצוע עבירות של תקיפה ואיומים.

2. בהסכמת הצדדים, אוחדו הקובלנות והתנהל הליך הוכחות.

3. בסיומו של ההליך זוכה הנאשם מכלל העבירות שיוחסו לו.

4. לאחר שניתנה הכרעת הדין, עתרה ב"כ הנאשם כי בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין, יטיל בית המשפט על הקובלים לשלם פיצוי לנאשם, זאת לנוכח העובדה כי מדובר בקובלנה שהוגשה לאחר שתלונוניהם של הקובלים במשטרה נגד הנאשם נסגרו ואף עררים שהוגשו לפרקליטות נדחו ואף הוצע לקובלים על די מספר מותבים לשקול את עמדתם בנושא, טרם התנהל הליך ההוכחות. היא הצביעה על כך שנערכו דיונים רבים ויש להטיל הוצאות בשל הצורך בהשתתפותו של הנאשם בכלל הדיונים. כמו כן עתרה לכך שיוטלו הוצאות לטובת המדינה, מאחר והנאשם היה מיוצג בהליך על ידי הסניגוריה הציבורית.

5. ב"כ הקובלים טען כי אין מקום להטלת הוצאות על הקובלים וזאת לנוכח לשון החוק שקובעת כי רשאי

בית המשפט להטיל על הקובל תשלום בשל הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו, אולם בהליך זה לא היו לנאשם הוצאות הגנה מאחר והוא היה מיוצג על ידי הסניגוריה הציבורית, וזאת למרות התנגדות הקובלים לכך.

6. ב"כ הנאשם, התייחסה לתגובה זו וטענה כי הנאשם סבל במשך 6 שנים, בהן התנהל הדיון בקובלנות מלחץ נפשי וממצוקה, זאת כאשר התברר כי מדובר בקובלנות ללא יסוד, ועל כן יש לפצותו לכל הפחות באובדן ימי עבודה בגין השתתפותו בדיונים בבית המשפט. להתייחסותה, צירפה תלושי משכורת של הנאשם.

המסגרת הנורמטיבית

7. סעיף 80 לחוק העונשין קובע כי: "משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שיראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור."

דין והחלטה

האם היה יסוד לאשמה

8. כפי שניתן ללמוד מהחומר שהוגש במהלך הליך ההוכחות לבית המשפט, טרם הגשת הקובלנות, הגישו הקובלים תלונות במשטרה נגד הנאשם. כלל התלונות נגנזו על ידי המשטרה ועל החלטת גניזה זו הוגשו עררים לפרקליטות, אולם גם עררים אלו נדחו. למרות האמור לעיל, הוגשו הקובלנות לבית המשפט.

9. ההליכים בבית המשפט התנהלו בפני מספר מותבים מאז דצמבר 2015 ועד יולי 2021.

10. בתום הליך ההוכחות זוכה הנאשם מכל העבירות שיוחסו לו בקובלנות.

11. בע"פ 4466/98 **דבש נ' מדינת ישראל (22.1.02)**, קבע בית המשפט העליון כי על מנת לבסס עילה לפיצוי על בסיס "לא היה יסוד לאשמה", יש לקבוע כי הייתה רשלנות או אשם מטעם המאשימה, עת החליטה להעמיד את הנאשם לדין וכי המבחן בעניין זה הינו אובייקטיבי ועל פיו יש לבחון אם על בסיס התשתית הראייתית בתיק פעלה המאשימה בסבירות ובזהירות הראויה בהחלטתה להעמיד לדין את המבקש (עניין דבש, בעמ' 88-89). עוד נקבע באותו פסק דין כי יש לבחון את התנהלותה הסבירה של המאשימה על

ידי בחינת השאלה: האם חומר הראיות שנאסף לא היה יוצר אצל תובע סביר ציפיה להרשעה.

12. בעניינו, לנוכח הנימוקים המפורטים בהכרעת הדין ובעיקר לנוכח העובדה כי נימוקים דומים עמדו בבסיס גניזת התיקים על ידי המשטרה ודחיית העררים שהוגשו על ידי הקובלים לפרקליטות, הרי שמתקיימים התנאים ולפיהם לא היה יסוד לאשמה אותה הטילו הקובלים על הנאשם.

13. עוד יש לציין כי ב"כ הקובלים כלל לא חלק בטיעוניו על עצם קיום העילה להטלת פיצוי נגד קובלים אלא טיעוניו התבססו על כך שכלל לא נגרמו לנאשם הוצאות הגנה.

הוצאות הגנת הנאשם

14. סעיף 80 קובע כי התשלום יכול ויוטל בשל הוצאות הגנת הנאשם.

15. בע"פ 4466/98 דבש נ' **מדינת ישראל (22.1.02)**, דן בית המשפט העליון גם בעניין זה וקובע כי: "שונה דרכו של המשפט הפלילי. השבת המצב לקדמתו - כהוראתו של העיקרון במשפט הפרטי - אינה אפשרית בתחומי, ואולם העיקרון לא נעלם מן הזירה. כך, למשל, יבטא העיקרון עצמו - אך במקצת, אמנם - בצוות בית-משפט על מי שהורשע בדינו כי יפצה את קורבן העבירה ולו באורח חלקי בלבד. העיקרון יוסיף ויחיל עצמו, ועל כל מערכת עובדות, אם אך יינתן לו והדבר לא יפגע בעקרונות אחרים. כך, למשל, לעניין שיפוי ופיצוי נאשם שיצא זכאי בדינו. פלוני שנחשד כי פרע חוק, קרא: נחשד כי הפר במעשה או במחדל, ושלא כדן, סדר דברים שנהג קודם מעשהו, החברה תעמיד אותו לדין פלילי. ואולם משיצא פלוני זכאי בדינו, קרא: משמסתר עם סיומו של ההליך הפלילי כי פלוני לא פרע חוק, מתהפכות היוצרות מאליהן. עתה ידענו כי בהליך הפלילי שיזמה הייתה זו דווקא המדינה שפגעה באיזון ששרר קודם לאותו הליך, וכמו מעצמו מתעורר עקרון ההשבה לקדמות; מתעורר ומבקש הוא כי יעשה להשבת המצב לקדמתו. וכך משמיע אותנו העיקרון של השבת מצב לקדמתו. ראשית לכול, במהלך הדברים הרגיל מטיל הליך פלילי על נאשם הוצאות ממון, לעתים הוצאות ממון רבות (שכר טרחת עורך-דין ושאר הוצאות נלוות). שנית, עקב ההליך הפלילי יכול נאשם שיישא אף בנזקי-ממון מעבר להוצאות הכרוכות בהליך עצמו. כך, למשל, אם היה במעצר או במאסר, ואולם לא רק כך. שלישית, מקום שהנאשם הוא אדם-מן-היישוב - ואולם לא רק כך - יגרום לו ההליך הפלילי צער ובושת, לעתים צער ובושת קשים ומעיקים. שלא בטובתו עומד שמו הטוב של אדם למבחן - ובפומבי - ופרטיותו נפגעת. ראו והשוו בג"ץ 7256/95 פישלר נ' מפכ"ל המשטרה [23], בעמ' 10. אכן, חזקת חפות עומדת לו לאדם כל

העת - עד אם מורשע הוא בדין, ואולם חזקה זו אין בה כדי לנחמו בחיי היומיום או להפיג מהמתח שהוא שרוי בו לעת ההליך הפלילי. חייו של האדם אינם עוד כשהיו קודם ההליך הפלילי, ולעתים לא יחזרו להיות כשהיו גם לאחר זיכוי בדין.

16. הנה כי כן למדנו מפסיקת בית המשפט העליון כי במסגרת הוצאות הגנתו של הנאשם יש לקחת בחשבון את כלל הנזק שנגרם לו לרבות עגמת הנפש בה היה מצוי.

17. במסגרת הליך זה התנהלו 18 ישיבות. לאחר שלקחתי בחשבון את הנזק שנגרם לנאשם בגין היעדרותו מעבודתו בשל כל אחת מהישיבות, מצאתי לפסוק לטובתו בגין כל ישיבה סך של 350 ₪ ובסך הכל 6,300 ₪. כמו כן ישלמו הקובלים לנאשם פיצוי כולל בשל עגמת נפש בסך 3,700 ₪.

הוצאות לטובת המדינה

18. הנאשם היה מיוצג בהליך זה על ידי הסניגוריה הציבורית ועל כן עותרת באת כוחו כי במסגרת הוצאות הגנתו ישלמו הקובלים פיצוי לקופת המדינה שנשאה בעלויות הגנתו בכך ששילמה את שכר טרחתה של ב"כ.

19. אכן, יש ממש בטענת ב"כ הנאשם כי כשם שבעת שהנאשם מיוצג על ידי עורך דין פרטי יש מקום לחייבו בהוצאות הגנתו, כך גם במקרה בו המדינה היא שמייצגת אותו.

20. אך סעיף 80 קובע כי ההוצאות בהן עוסק סעיף זה ישולמו לנאשם. הנאשם לא הוציא מכספו לצורך מימון הייצוג המשפטי שניתן לו. לכן לא מצאתי כי קיים בסיס בלשון החוק המאפשר הטלת הוצאות לטובת המדינה.

21. בית המשפט מחויב ללשונו של המחוקק, איני סבור כי נכון יהיה להרחיב את לשון החוק וליצור מקור לחיוב כספי כלפי הקובלים בדרך של פרשנות המרחיבה את משמעותו הצרה של החוק.

סוף דבר

22. לנוכח כל האמור לעיל, אני קובע כי על כל אחד מהקובלים לשלם לנאשם סך של 5,000 ₪.

23. הסכומים הנ"ל ישולמו לנאשם בתוך 30 יום מעת קבלת ההחלטה לידי הקובלים, אחרת יתוספו להם הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

ניתנה היום, כ"ה חשוון תשפ"ב, 31 אוקטובר 2021, בהעדר
הצדדים.